

**ГАДААДЫН ЗАРИМ ОРНЫ ДЭГИЙН ТУХАЙ ХУУЛИАР
ПАРЛАМЕНТЫН ХЭЛЭЛЦҮҮЛГИЙН ДЭГИЙГ ЗОХИЦУУЛСАН БАЙДАЛ**

*Р.Хатанбаатар, А.Пагма, Ц.Болормаа
Д.Жигваагүнсэл, Ө.Мөнхтунгалаа, О.Нарантуяа
Б.Нандингэрэл, Д.Халиун*

Судалгаанд ХБНГУ, Норвеги, Франц, Австрали, Канад зэрэг орнуудад Парламентын хэлэлцүүлэг болон мэтгэлцээний дэг, үйл явц болон хэлэлцүүлэг, мэтгэлцээнд үг хэлэх хугацааг Дэгийн тухай хуулиар хэрхэн зохицуулсныг авч үзлээ.

Ингэхдээ ХБНГУ, Норвеги, Францын Дэгийн тухай хуулийн хэлэлцүүлэг явуулах болон хуралдаан зохион байгуулах ерөнхий дэгийн албан бус орчуулга, Австрали, Канадад хуралдааны дэг ба хэлэлцүүлэгт үг хэлэх хугацааг Дэгийн тухай хуулиар хэрхэн зохицуулсныг хүснэгтээр тус тус үзүүлсэн болно.

**ХБНГУ БУНДЕСТАГ
ДЭГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ
2014**

(албан бус орчуулга)

ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ

Хэлэлцэх асуудлын дараалал, Бундестагийн чуулганыг зарлан хуралдуулах,
хуралдаан явуулах журам болон хэв журам сахиулах

19 дүрэм

Хуралдаан

Бундестагийн хуралдааныг нээлттэй явуулна. Тулгуур хууль (Үндсэн хууль)-ийн 42.1-р хэсэгт заасны дагуу хаалттай явуулж болно.

20 дүрэм

Хэлэлцэх асуудлын дараалал

- 1) Бундестагийн хуралдааны төв болон хэлэлцэх асуудлын дарааллыг Бундестаг урьдчилан тогтоосон, эсхүл Ерөнхийлөгч /буюу Бундестагийн дарга, цаашид “Ерөнхийлөгч” гэх/ дүрмийн 21.1-т хэсэгт заасан өөрийн эрх мэдлийн хүрээнд тогтоосноос бусад тохиолдолд Ахмадын зөвлөл тогтоож, зарлан хуралдуулна.
- 2) Хэлэлцэх асуудлын жагсаалтыг Бундестагийн гишүүд, Бундесратын гишүүд болон Холбооны Засгийн газарт тараана. Татгалзах зүйл гараагүй тохиолдолд эхний асуудлыг зарласнаар батлагдсанд тооцно. Бундестагийн чуулганы хуралдаан эхэлснээс хойш Бундестагийн аль ч гишүүн, анхны асуудлыг зарлахаас өмнө хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд тус хүсэлтийг Ерөнхийлөгчид өмнөх өдрийн 18.00 цагаас өмнө гаргасан нөхцөлд хүчинтэйд тооцно.
- 3) Хэлэлцэх асуудлын жагсаалтыг баталснаас хойш бусад асуудлыг зөвхөн парламентын бүлэг, эсхүл хүрэлцэн ирсэн Бундестагийн гишүүдийн 5 хувийн саналаар, эсхүл энэхүү дүрэмд хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад оруулахгүй хэлэлцэхийг зөвшөөрсөн асуудлыг хэлэлцэхийг тус тус зөвшөөрнө. Бундестаг нь энэхүү дүрэмд өөрөөр заагаагүй бол аль ч үед хэлэлцэх асуудлын жагсаалтаас асуудал хасах эрхтэй байна.
- 4) Бундестагийн гишүүн нь хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад асуудал оруулсан тохиолдолд холбогдох баримт бичиг нь доод тал нь 3 долоон хоногийн өмнө тараагдсан тохиолдолд дараагийн хуралдааны хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад оруулж хэлэлцэнэ.
- 5) Хуралдааны ирц хүрээгүй шалтгаанаар хуралдаан хуралдаагүй тохиолдолд Ерөнхийлөгч мөн өдөр давтан зарлаж болно. Тус хэлэлцэх асуудлын хүрээнд санал хураалт явагдаж чадаагүй асуудлаар Ерөнхийлөгч нь парламентын бүлэг, эсхүл хүрэлцэн ирсэн гишүүдийн 5 хувь нь татгалзаагүй тохиолдолд дахин сонгууль, эсхүл санал хураалтын товыг тогтоох, эсхүл хэлэлцэх асуудлын жагсаалтаас асуудлыг хасч болно.

21 дүрэм

Ерөнхийлөгч Бундестагийг зарлан хуралдуулах

- 1) Бундестагаас эрх олгосноор, эсхүл хуралдааны ирц хүрэлцээгүйгээс бусад шалтгаанаар шийдвэр гаргах боломжгүй тохиолдолд Ерөнхийлөгч нь өөрийн эрх мэдлийн хүрээнд хуралдааны тов болон хэлэлцэх асуудлын дарааллыг тогтооно.
- 2) Ерөнхийлөгч нь Бундестагийн гишүүдийн гуравны нэг, Холбооны Ерөнхийлөгч, эсхүл Холбооны Канцлерийн шаардлагын дагуу Бундестагийг хуралдуулна. (Үндсэн хуулийн 39-р зүйлийн 3-р хэсэг)
- 3) Дээрхээс бусад тохиолдолд Ерөнхийлөгч хуралдааны товыг тогтоосон, эсхүл хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад нэмэлт асуудалд оруулсан бол Бундестагаас зөвшөөрөл авч хуралдааныг эхлүүлнэ.

22 дүрэм

Хуралдаан

Хуралдааныг Ерөнхийлөгч нээж, зохион явуулах болон хаана. Ерөнхийлөгч нь хуралдааныг дуусахаас өмнө Ахмадын зөвлөл, эсхүл Бундестагаас тогтоосон дараагийн хуралдааны товыг зарлана.

23 дүрэм

Хэлэлцүүлэг эхлүүлэх

Ерөнхийлөгч нь хэлэлцүүлэг явуулах шаардлагагүй, эсхүл тусгай журмаар шийдэхээс бусад тохиолдолд хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад орсон асуудал тус бүрээр хэлэлцүүлэг явуулна.

24 дүрэм

Холбогдох асуудлаар нэгдсэн хэлэлцүүлэг явуулах

Ижил төстэй, эсхүл хоорондоо холбоотой асуудлаар нэгдсэн хэлэлцүүлэг явуулж болно.

25 дүрэм

Хэлэлцүүлгийг хойшлуулах болон хаах

- 1) Үг хэлэх дарааллын дагуу бүртгүүлсэн бүх илтгэгч нар үгээ хэлж дууссан, эсхүл үг хэлэх хүсэлт гараагүй тохиолдолд Ерөнхийлөгч хэлэлцүүлэг дууссаныг зарлана.
- 2) Бундестаг хэлэлцүүлгийг парламентын бүлгийн, эсхүл хүрэлцэн ирсэн гишүүдийн 5 хувийг саналаар хойшлуулах, эсхүл хаах тухай шийдвэр гаргана. Хуралдааныг хаах тухай санал хураалт нь хойшлуулах санал хураалтаас түрүүлж явагдах бөгөөд хаах тухай санал хураалтыг парламентын бүлэг тус бүрээс илтгэгч нар үг хэлсний дараа явуулна.

26 дүрэм

Хуралдааныг хойшлуулах

Бундестаг нь Ерөнхийлөгч, эсхүл парламентын бүлэг, эсхүл хүрэлцэн ирсэн гишүүдийн 5 хувийн саналаар хуралдааныг хойшлуулах тухай шийдвэрийг гаргана.

27 дүрэм

Үг хэлэх болон үг хэлэх хүсэлт гаргах

- 1) Бундестагийн гишүүд үг хэлэхдээ Ерөнхийлөгчөөс зөвшөөрөл авна. Ерөнхийлөгч нь хэлэлцүүлэгт оролцохдоо суудлаа чөлөөлсний дараа үг хэлнэ. Бундестагийн гишүүн хэлэлцүүлэгт үг хэлэхдээ, холбогдох асуудал хариуцсан нарийн бичигт мэдэгдэнэ. Бундестагийн гишүүнийг горимын санал дэвшүүлэх, эсхүл мэдэгдэл хийхэд дараалал харгалзахгүй.
- 2) Бундестагийн гишүүн нь илтгэгчийг үг хэлж байхад асуулт асуух, эсхүл хэлэлцүүлэг явагдаж байхад тайлбар хийх тохиолдолд Танхим дахь микрофоныг ашиглана. Илтгэгчийн зөвшөөрснөөр асуулт тавих, эсхүл тайлбар хийх бөгөөд асуулт, тайлбар нь товч бөгөөд тодорхой байна. Ерөнхийлөгч нь хэлэлцүүлэгт оролцсон гишүүдэд гурваас дээш минут үг хэлэх эрх олгох бөгөөд, илтгэгч нь нэг удаа хариулах эрхтэй байна.

28 дүрэм

Үг хэлэх дараалал

- 1) Үг хэлэх дарааллыг Ерөнхийлөгч тогтооно. Ингэхдээ Ерөнхийлөгч нь Холбооны Засгийн газрын гишүүн, эсхүл Засгийн газраас үүрэг болгосны дагуу бусад этгээдийн тавьсан илтгэлийн дараа хэлэлцүүлгийг зөв зохистой болон үр дүнтэй явагдахыг хангах бөгөөд улс төрийн намуудын үзэл бодол, хэлэлцэж буй асуудлыг дэмжсэн болон эсэргүүцсэн санал зэргийг тусгахад анхаарна.
- 2) Бундестагийн гишүүний хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад оруулсан асуудлыг хэлэлцэхэд үг хэлэх эхний гишүүн нь тус асуудлыг оруулсан гишүүнээс ялгаатай парламентын бүлгийн гишүүн байна. Санал оруулсан гишүүн болон илтгэл тавигч нь хэлэлцүүлгийн эхэн болон төгсгөлд үг хэлэх эрхтэй байна. Илтгэл тавигч нь аль ч үед ярих эрхтэй байна.

29 дүрэм

Горимын санал

- 1) Ерөнхийлөгч нь горимын санал дэвшүүлэхээр үг хэлэх эрх авч буй гишүүнд давуу эрх олгоно. Тус санал нь хэлэлцэж буй асуудал, эсхүл хэлэлцэх асуудлын дараалалтай холбоотой байна.
- 2) Дэвшүүлсэн горимын саналыг хүлээн авах шаардлагатай тохиолдолд Ерөнхийлөгч нь зөвхөн санал оруулсан этгээдэд, эсхүл бусад санал оруулсан тохиолдолд парламентын бүлэг тус бүрээс зөвхөн нэг илтгэгчид ярих эрх олгоно.
- 3) Бундестагийн гишүүн нь горимын саналыг өөрөө гаргах хүсэлгүй байгаа нөхцөлд Ерөнхийлөгч үг хэлэх эрхийг өөрийн үзэмжийн дагуу шийднэ.
- 4) Гишүүн нь горимын саналтай холбоотой асуудлаар 5-аас дээшгүй минут ярих эрхтэй байна.

30 дүрэм

Мэдэгдэл хийх

Хэлэлцүүлгийг дүгнэсэн, завсарлуулсан, эсхүл хойшлуулсны дараа мэдэгдэл хийх эрхийг олгоно. Ерөнхийлөгч нь хэлэлцүүлгийн явцад мэдэгдэл хийхийг хүссэн гишүүнд давуу эрх олгоно. Мэдэгдэл хийхийг хүссэн гишүүн нь Ерөнхийлөгчөөс үг хэлэх зөвшөөрөл авахдаа шалтгаанаа тайлбарлана. Хэлэлцүүлэг явагдаж буй хугацаанд хийх мэдэгдэл нь зөвхөн тус хэлэлцүүлэгт тухайн гишүүнтэй холбоотой яригдсан мэдээллийг няцаах, эсхүл тухайн гишүүн хэлсэн үгэндээ залруулга хийхтэй холбоотой байх бөгөөд тус мэдэгдэл нь 5 минутаас хэтрэхгүй байна.

31 дүрэм

Санал хураалт

- 1) Хэлэлцүүлгийн төгсгөлд Бундестагийн гишүүд нь эцсийн санал хураалт явагдахаас өмнө 5 минутаас хэтрэхгүй аман мэдэгдэл, эсхүл чуулганы хуралдааны тэмдэглэлд хавсрагдах товч мэдэгдлийг бичгээр гаргах эрхтэй байна. Ерөнхийлөгч нь санал хураалтын өмнө гишүүдэд мэдэгдэл хийх зөвшөөрөл олгож болно.
- 2) Санал хураалт явуулахаас өмнө Бундестагийн аль ч гишүүн санал өгөхөөс татгалзаж буйгаа зарлах эрхтэй.

32 дүрэм

Хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад ороогүй асуудлаар мэдэгдэл хийх Ерөнхийлөгч нь хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад орсон эхний асуудлыг зарлах, эсхүл хэлэлцүүлгийг дүгнэсэн, завсарлуулсан, эсхүл хойшлуулсны дараа гишүүнд хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад ороогүй асуудлаар үг хэлэх эрх олгож болох бөгөөд тус мэдэгдэл нөхцөл байдлыг томъёолсон, эсхүл хувийн чанартай байж болно. Гишүүн нь Ерөнхийлөгчөөс үг хэлэх зөвшөөрөл авахдаа мэдэгдэл хийх шалтгааныг дурдах бөгөөд тус мэдэгдэл нь 5 минутаас хэтрэхгүй байна.

33 дүрэм

Илтгэл

Илтгэгч нар нь илтгэлээ уншихгүй харин илтгэл тавихдаа тэмдэглэл ашиглаж болно.

34 дүрэм

Илтгэл тавих

Илтгэгч нар нь микрофон ашиглах, эсхүл индрээс илтгэлээ тавина.

35 дүрэм

Үг хэлэх хугацаа

- 1) Хэлэлцүүлгийн жагсаалт дахь тодорхой асуудлаар явуулах хэлэлцүүлгийн хэлбэр болон үргэлжлэх хугацааг Ахмадын зөвлөлөөс санал болгосны дагуу Бундестаг тогтооно. Ахмадын зөвлөлөөс нэгдсэн шийдэлд хүрч чадаагүй, эсхүл Бундестаг өөрөөр шийдээгүй тохиолдолд илтгэгч нь 15 минутаас илүүгүй хугацаанд үг хэлнэ. Парламентын бүлгийн шаардсаны дагуу түүний аль нэг гишүүн нь 45 минут хүртэл үг хэлж болно. Ерөнхийлөгч шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд дээрх хугацааг сунгаж болно.
- 2) Холбооны Засгийн газрын эсхүл Бундесратын гишүүн, эсхүл тэдгээрийн үүрэг болгосноор бусад этгээд нь 20 минутаас дээш хугацаагаар үг хэлсэн тохиолдолд зарчмын зөрүүтэй санал дэвшүүлэх хүсэлтэй парламентын бүлэг нь мөн адил хугацаанд үг хэлэх эрхтэй байна.
- 3) Бундестагийн гишүүн нь өөрт хуваарилагдсан хугацаанаас хэтрүүлэн ярьсан тохиолдолд Ерөнхийлөгч нь эхний удаа сануулга өгөх бөгөөд яриагаа зогсоохыг шаардана.

36 дүрэм

Хэв журам сахиулах, яриаг зогсоох

- 1) Ерөнхийлөгч нь илтгэгчийг хэлэлцүүлгийн асуудлын хүрээнд ярихыг шаардах эрхтэй. Ерөнхийлөгч нь дэгийг зөрчсөн, эсхүл Бундестагийг үл хүндэтгэсэн гишүүнийг дуудаж, хэв журам сахихыг шаардах эрхтэй байна.
- 2) Илтгэгчийг илтгэлээ тавьж байх хугацаанд түүнийг хэлэлцүүлгийн асуудлын хүрээнээс гадуур ярьж байгааг, эсхүл хэв журам сахихыг тус бүр 3 удаа сануулсан ч дахин зөрчсөн тохиолдолд Ерөнхийлөгч илтгэгчийг яриагаа дуусгахыг шаардах бөгөөд тус хэлэлцүүлгийн хугацаанд дээрх асуудлаар дахин үг хэлэх эрхийг нь хасах эрхтэй байна.

37 дүрэм

Торгууль

Бундестагийн гишүүн нь хуралдааны дэгийг ноцтой зөрчсөн, эсхүл хуралдааныг үл хүндэтгэсэн тохиолдолд Ерөнхийлөгч нь хэв журам сахихыг шаардалгүй 1000 евротой тэнцэх хэмжээний торгууль ногдуулж болно. Гишүүн давтан зөрчил гаргасан тохиолдолд торгуулийн хэмжээг 2000 евро хүртэл өсгөж болно. 38.2-т заасан дүрэмд зохих өөрчлөлт оруулан хэрэглэнэ.

38 дүрэм

Бундестагийн гишүүний хуралдаанд оролцох эрхийг хасах

- 1) Ерөнхийлөгч нь хуралдааны дэгийг ноцтой зөрчсөн, эсхүл Бундестагийг үл хүндэтгэсэн гишүүнийг хэв журам сахихыг шаардалгүй, эсхүл торгууль ногдуулахгүй хуралдааныг дуустал Танхимаас гарахыг тушаах эрхтэй байна. Хуралдааныг дуусахаас өмнө Ерөнхийлөгч тухайн гишүүнийг хэдэн өдрийн хуралдаанд оролцохгүйг хуралдаанд мэдэгдэнэ. Бундестагийн гишүүний 30 хүртэл өдрийн хуралдаанд оролцох эрхийг хасаж болно.
- 2) Гишүүн өмнөх хуралдаанд үл хүндэтгэсэн үйлдэл үйлдсэн, эсхүл дэгийг ноцтой зөрчсөн тохиолдолд Ерөнхийлөгч тус гишүүнийг хуралдаанд суух эрхийг дараагийн хуралдаанаас хязгаарлах тухай зарласан тохиолдолд тус арга хэмжээг буцаан

хэрэглэж болно.

- 3) Тухайн зөрчил гаргасан гишүүн нь нэн даруй танхимыг орхих бөгөөд Ерөнхийлөгчийн шаардлагыг биелүүлээгүй тохиолдолд, Ерөнхийлөгч тус үйлдэл нь шийтгэлийг сунгахад нөлөөлж буйг анхааруулна.
- 4) Зөрчил гаргаж хуралдаанд оролцох эрхээ хасуулсан гишүүн нь мөн байнгын хороодын хуралдаанд оролцох эрхгүй байна.
- 5) Бундестагийн гишүүн нь чуулганы болон байнгын хороодын хуралдаанд хууль бусаар оролцохыг завдсан тохиолдолд энэхүү дүрмийн 3-р хэсэгт заасныг зохих өөрчлөлт оруулан дагаж мөрдөнө.
- 6) Зөрчил гаргасан гишүүнийг чөлөө авсанд тооцохгүй. Мөн тэрээр нэрээ ирцийн бүртгэлд бүртгүүлэх эрхгүй байна.

39 дүрэм

Сахилгын хариуцлагыг үл зөвшөөрөх

Зөрчил гаргасан гишүүн нь дараагийн хуралдаанаас өмнө хуралдааны дэгийг зөрчсөнд хүлээлгэх хариуцлагыг үл зөвшөөрснийг үндэслэлийн хамт бичгээр гаргах эрхтэй. Энэхүү асуудал нь тухайн хуралдааны хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад орох бөгөөд Бундестаг хэлэлцэлгүй, нэн даруй шийднэ.

40 дүрэм

Хуралдааныг түр зогсоох

Ерөнхийлөгч Бундестаг дахь үймээнийг Танхимын хэвийн ажиллагаанд саад учруулж байна гэж үзсэн тохиолдолд Бундестагийн хуралдааныг тодорхой хугацаагаар түр зогсоох эсхүл хуралдааныг цуцлах эрхтэй байна. Ерөнхийлөгчийг гишүүд сонсохгүй тохиолдолд тэрээр суудлаа орхих бөгөөд ингэснээр хуралдааныг түр зогсоосонд тооцно. Ерөнхийлөгч хуралдааныг үргэлжлүүлэн хуралдуулна.

41 дүрэм

Хэв журам сахиулах бусад арга хэмжээ

- 1) Хуралдаанд оролцож буй Бундестагийн гишүүн бус этгээд болон иргэд хуралдааны дэгийг зөрчсөн тохиолдолд Ерөнхийлөгч дээрх этгээдүүдэд хариуцлага хүлээлгэнэ.
- 2) Бундестагийн үйл ажиллагаатай танилцаж буй иргэн дургүйцэл болон сайшаалаа илэрхийлэх, эсхүл зохисгүй үйлдэл гаргасан тохиолдолд түүнийг Ерөнхийлөгчийн тшаалын дагуу нэн даруй танхимаас гаргана.

42 дүрэм

Холбооны Засгийн газрын гишүүнийг зарлан дуудах

Бундестаг нь парламентын бүлэг, эсхүл хүрэлцэн ирсэн гишүүдийн 5 хувийн саналыг үндэслэн Холбооны Засгийн газрын гишүүнийг зарлан дуудах эрхтэй байна. Үндсэн хуулийн 43.1-р хэсэг.

43 дүрэм

Холбооны Засгийн газар болон Бундесратын гишүүний үг хэлэх эрх
Холбооны Засгийн газрын гишүүн, эсхүл Бундесратын гишүүн болон тэднээс үүрэг болгосон этгээдүүд нь шаардлага гаргасны дагуу Үндсэн хуулийн 43.2-р хэсэгт заасныг үндэслэн ямар ч үед үг хэлэх эрхтэй байна.

44 дүрэм

Хэлэлцүүлгийг дахин явуулах

- 1) Хэлэлцүүлгийн төгсгөлд, эсхүл хэлэлцүүлэгт олгосон үг хэлэх хугацаа дууссан ч гишүүн, эсхүл Холбооны Засгийн газрын гишүүн, эсхүл тэдгээрийн эрх олгосон бусад этгээд, эсхүл Бундесрат нь хэлэлцүүлгийн асуудлын хүрээнд ярьж дуусаагүй тохиолдол хэлэлцүүлгийг дахин нээсэнд тооцно.

- 2) Хэлэлцүүлгийн үеэр гишүүн, эсхүл Холбооны Засгийн газрын гишүүн, эсхүл тэднээс үүрэг болгосон бусад этгээд, эсхүл Бундесратад хэлэлцэж буй асуудлаар үг хэлэх эрх олгосон тохиолдолд тухайн асуудлаарх парламентын бүлэгт олгосон цаг нь дууссан бол өмнө олгогдсон хугацааны дөрөвний нэгтэй тэнцэх хугацааг нэмж олгоно.
- 3) Гишүүн, эсхүл Холбооны Засгийн газрын гишүүн, эсхүл тэдгээрээс үүрэг болгосон бусад этгээд, эсхүл Бундесрат нь хэлэлцэх асуудлын хүрээнд хамаарахгүй асуудлаар үг хэлэх тохиолдолд, тус мэдэгдлээр парламентын бүлэг, эсхүл хүрэлцэн ирсэн гишүүдийн 5 хувийн шаардлагын дагуу хэлэлцүүлэг явуулж болно. Тус хэлэлцүүлэгт зарчмын зөрүүтэй санал оруулахыг хориглоно.

45 дүрэм

Ирц

- 1) Бундестагийн нийт гишүүдийн талаас дээш хувь нь Танхимд хүрэлцэн ирснээр ирц бүрдсэнд тооцно.
- 2) Санал хураалт явуулахаас өмнө парламентын бүлэг, эсхүл хүрэлцэн ирсэн гишүүдийн 5 хувь нь ирц бүрдсэн эсэх талаар санал гаргасан мөн хуралдаан даргалагч нь энэхүү асуудлыг баталгаажуулаагүй, эсхүл санал хураалт явуулахтай холбоотойгоор ирц бүрдсэн эсэх талаар даргалагч нь парламентын бүлэг, эсхүл хүрэлцэн ирсэн гишүүдийн 5 хувьтай хамтран санал гаргасан бол 51 дүрэмд заасны дагуу санал хураах бөгөөд хэлэлцүүлэг явагдаж байгаа тохиолдолд 52 дүрмийг баримтална. Ерөнхийлөгч нь богино хугацаагаар санал хураалтыг түр хойшлуулах эрхтэй байна.
- 3) Ирц бүрдээгүй байгаа нь батлагдсан тохиолдолд Ерөнхийлөгч нь хуралдааныг нэн даруй зогсооно. Гишүүдийн саналын картыг ашиглан санал хураалт явуулах шаардлага нь хүчин төгөлдөр байна. Хуралдааны ирцийг тогтоохдоо хүрэлцэн ирээгүй болон хүчингүй саналуудыг оролцуулан тооцно.
- 4) 45 дүрмийн 1-3-р хэсэгт заасныг үл харгалзан, хэлэлцүүлгийн явцад хуралдаан даргалагч нь Бундестагийн нийт гишүүдийн 25 хувийн ирц бүрдсэн эсэх асуудлаар санал гаргасан тохиолдолд Ерөнхийлөгч нь парламентын бүлэгтэй зөвшилцсөний үндсэн дээр хуралдааныг түр зогсоох эрхтэй байна. Гишүүдийн ирцийн 52 дүрэмд заасан журмын дагуу тогтооно.

46 дүрэм

Асуулт тавих

Ерөнхийлөгч нь асуултаа «тийм», «үгүй» хэлбэрээр хариулт авахаар тавина. Мөн асуултууд нь дэмжсэн, эсхүл эсэргүүцсэнийг ойлгомжтой байдлаар илэрхийлэгдсэн байхаар тавигдана. Асуултын хэлбэрийн хувьд горимын санал оруулах зөвшөөрөл хүсч болох бөгөөд саналыг эсэргүүцсэн санал гарсан тохиолдолд Бундестаг шийднэ.

UIH.MN
СУДАЛГААНЫ САН

**СТОРТИНГ
НОРВЕГИЙН ВАНТ УЛСЫН ПАРЛАМЕНТ
ДЭГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ
2009**

(албан бус орчуулга)

**ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ
Хэлэлцүүлэг**

35 ХЭСЭГ

Хэлэлцүүлгийг эхлүүлэхэд Ерөнхийлөгчийн санал болгосноор хуралдаан нь хэлэлцүүлэг явуулах хугацааг хязгаарлах буюу 36 дугаар хэсэгт заасан хугацаанаас богино хугацаа тогтоох, намын бүлгүүдэд цаг хуваарилах эрхтэй байна.

Хэлэлцүүлгийг хуралдаан даргалагч нээх бөгөөд, үг хэлэх дарааллыг Ерөнхийлөгчийн хараанд өртсөн дарааллаар тогтооно. Үг хэлэх хүсэлтийг зэрэг гаргасан тохиолдолд Ерөнхийлөгч өөрийн үзэмжээр шийднэ. Намын бүлгүүд нь Стортингийн тамгын газраар дамжуулан Ерөнхийлөгчид хэлэлцүүлэгт оролцох хүсэлтэй гишүүдийн нэрсийн жагсаалтыг өргөн мэдүүлсэн тохиолдолд, Ерөнхийлөгч тус жагсаалтын дагуу дарааллыг тогтооно. Үг хэлэх дарааллыг намын бүлэг тус бүрийн нэг илтгэгч толгойлно.

Хэлэлцүүлэгт оролцогч нь нэг асуудлаар, эсхүл хэлэлцүүлэг нь хэдэн хэсэгт хуваагдсан тохиолдолд хэсэг тус бүрт хоёроос дээш удаа үг хэлэх эрхгүй байна. Энэ нь дараах этгээд буюу нөхцөлд хамаарахгүй:

- a) Өөрсдийн эрхлэх асуудлаар Байнгын хорооны даргалагч болон Сайдад, Ерөнхий улс төрийн хэлэлцүүлэгт Ерөнхий сайд болон намын бүлгийн дарга нарт.
- b) Ерөнхийлөгч нь товч санал хэлэх, мэдээлэл хийхийг зөвшөөрч болно.
- c) Ерөнхийлөгч нь намын бүлэг тус бүрийн нэг илтгэгчийг хоёроос дээш удаа яриулж болно.
- d) Ерөнхийлөгчийн санал болгосноор Стортинг нь дүрэмд зааснаас өөрөөр тогтоож болно.

36 ХЭСЭГ

Эхний илтгэл 30 минут, хоёр дахь илтгэл нь 10 минут болон удаах илтгэлүүд нь 3 минутаас тус тус хэтрэхгүй байна. Товч санал, мэдээлэл нь 1 минутаас хэтрэхгүй байх. Дэгийн 34 дэх хэсэгт заасан Засгийн газрын гишүүний илтгэл нь нэг цагаас хэтрэхгүй байна. Ерөнхийлөгчийн санал болгосноор Стортинг үг эхлэх хугацааг сунгаж болно. Ерөнхийлөгчийн, эсхүл Стортингийн 10-аас доошгүй гишүүдийн бичгээр гаргасан саналыг үндэслэн Стортинг нь үг хэлэх хугацааг 3 минутаас багагүй байхаар богиносгож болно. Ерөнхийлөгчийн санал болгосноор хугацааг Байнгын хороодын даргалагч, намын бүлгийн дарга нар болон Засгийн газрын гишүүдэд дүрэмд зааснаас өөрөөр тогтоож болно.

37 ХЭСЭГ

Стортинг зөвшөөрснөөр Ерөнхийлөгч нь хэлэлцүүлэгт хамаарах асуудлаар товч мэдэгдэл, тайлбар хийх болон хариу өгөх хэлбэрээр хэлэлцүүлэг/мэтгэлцээн явуулж болох бөгөөд тус бүр 1 минутаас хэтрэхгүй байна. Илтгэгчийн үг нь мэтгэлцээн үүсгэсэн тохиолдолд илтгэгч нарт ээлжлэн хариулна.

Ерөнхийлөгч нь хэлэлцүүлгийг үргэлжлүүлэх шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд хамгийн сүүлд хэлэлцсэн асуудлаар шууд асуултад хариулах эсхүл илэрхий үл ойлголцлыг арилгах зорилгоор дараалал харгалзахгүй дээд тал нь хоёр удаа тус бүр 1 минут дотор товч мэдэгдэл, тайлбар хийхийг зөвшөөрнө.

Стортинг нь хэлэлцүүлэгт бүртгүүлсэн бүх илтгэгч нарыг ярьж дуусаагүй байхад нь хэлэлцүүлгийг дуусгаж “хааж” болно. Хааж болон ярих хугацааг богиносгох саналыг Ерөнхийлөгч, эсхүл 10 гишүүн гаргаж гишүүдийн гуравны хоёроос доошгүй нь дэмжсэн бол хүлээн авна. Санал хураалтыг тус саналыг дэмжсэн болон эсэргүүцсэн тус бүр нэг илтгэгч илтгэсний дараа явуулна.

37А ХЭСЭГ

Ерөнхийлөгч нь хуралдааны төгсгөл бүрт Гишүүдээс хуралдааны дэг зөрчигдсөн эсэх талаар санал, шүүмж хүлээн авна.

Хуралдааны төгсгөл бүрт Ерөнхийлөгчийн зөвшөөрснөөр, Тэргүүлэгч /Президиум/ -дэд, эсхүл Засгийн газрын гишүүдэд асуулт тавьж болох бөгөөд энэ нь тодорхой үндэслэлтэй, эсхүл өөр ямарваа нэгэн байдлаар тавьж болохгүй нөхцөлд зөвшөөрөгдөнө. Ийнхүү асуулт тавихдаа гишүүд нь хуралдаан дуусахаас өмнө Ерөнхийлөгчид хандана. Асуулт тавих болон хариулах нь тус бүр 5 минутаас хэтрэхгүй. Хариулт өгсний дараа бусад намын бүлгийн гишүүн тус бүр нэг удаа дээд тал нь 3 минут ярих эрхтэй байна. Төгсөлд нь асуулт тавигч болон хариулагч нь тус бүр нэг удаа 3 минутаас хэтрэлгүй ярих эрхтэй байна.

Хоёрдугаар хэсэгт заасны дагуу хэлэлцэх явцад санал дэвшүүлж болохгүй.

38 ХЭСЭГ

Илтгэгч нь Ерөнхийлөгчид хандан илтгэлээ тавина. Илтгэгч нь зөвхөн илтгэлд хамаарах асуудлаар илтгэл тавина. Гишүүний ёс зүйд үл нийцэх, бусдыг доромжилсон, басамжилсан хэл яриа болон үйлдлийг хориглоно. Дээрхийг Ерөнхийлөгч хянан шийднэ.

39 ХЭСЭГ

Хэлэлцүүлгийн үеэр дургүйцлээ дуу чимээтэйгээр илэрхийлэх, эсхүл алга ташихыг хориглоно.

40 ХЭСЭГ

Ишлэлийг хязгаартай хэрэглэх бөгөөд яриандаа ишлэлийн эхлэл, төгсгөл болон эх сурвалжийг заана.

41 ХЭСЭГ

Төрийн зөвлөлийн гишүүд хэлэлцүүлэгт оролцохдоо Үндсэн хуулийн 74²-т заасны дагуу Стортингийн гишүүнтэй адил Дэгийн тухай хуульд заасан эрх, үүргийг хүлээнэ.

42 ХЭСЭГ

Ерөнхийлөгч хуралдааны дэгийг үл хүндэтгэсэн гишүүнд сануулга өгөх бөгөөд шаардлагатай бол дахин сануулна.

Гишүүн нь хуралдааны дэгийг дахин зөрчсөн тохиолдолд Ерөнхийлөгч нь тухайн гишүүнийг үг хэлэх, асуулт асуух эрхийг нь хасах, эсхүл тухайн өдрийн хуралдаанд оролцуулахгүй байх асуудлаар санал хураалт явуулна.

ФРАНЦЫН ҮНДЭСНИЙ ХУРЛЫН ДЭГ
(Rules of procedure of the National Assembly)
2007
(Албан бус орчуулга)

Бүлэг XI. Нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэх асуудал
Хэлэлцүүлгийн зохион байгуулалт

47-р зүйл

Нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэх асуудалд :

- Хуулийн төслүүд, хууль тогтоох саналууд нь 84-р зүйлд тогтоосон журмын хүрээнд дарааллын дагуу,
- Аман асуултууд Зүйл 134-өөр тогтоосон журмын дагуу,
- Бусад асуудлууд дараагийн Зүйлд заагдсан журмын дагуу тус тус орно.
-

48-р зүйл

1. Үндэсний хурлын дарга долоо хоног бүр өөрийн тогтоосон өдөр, цагт Үндэсний хурлын дэд дарга, байнгын хороодын дарга нар, Санхүү, эдийн засгийн ерөнхий асуудал, төлөвлөлтийн хорооны Ерөнхий илтгэгч, намын бүлгүүдийн дарга нарыг хуралдуулж, Засгийн газраас тогтоосон нэн тэргүүнд хэлэлцэх шаардлагатай асуудлуудаас гадна хэлэлцэх асуудлын жагсаалтанд оруулах бусад саналыг хэлэлцэнэ.
 2. Тусгай хороодын дарга нар хүсэлтээ гаргавал энэ зөвлөлгөөнд уригдаж болно.
 3. Үндэсний хурлын дарга зөвлөлгөөн явагдах өдөр, цагийн тухай Засгийн газарт мэдэгдэнэ. Засгийн газар зөвлөлгөөнд төлөөлөгчөө оролцуулж болно.
- 4- 7. Хэлэлцэх асуудлын талаар мэдээлэх

49-р зүйл

1. Үндэсний хуралд хэлэлцэгдэх төслөөр ерөнхий хэлэлцүүлэг хийх журмыг Зөвлөлгөөнөөс тодорхойлж болно.
2. Ерөнхий хэлэлцүүлгийн журмыг тусгайлан тодорхойлсноос бусад тохиолдолд Зөвлөлгөөн нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлын дарааллын хүрээнд зөвхөн ерөнхий хэлэлцүүлгийн үргэлжлэх хугацааг тогтооно. Энэ хугацааг Үндэсний хурлын дарга фракцуудад хуваарилахдаа хэлэлцүүлгийн хугацаанаас хамааран фракц бүрд адилхан бөгөөд хамгийн бага хугацаа оногдохоор зохицуулна. Аль нэг фракцид ордоггүй гишүүдэд хэлэлцүүлгийн хугацааны хүрээнд тэдний тоонд пропорционал хугацаа оногдоно. Үлдсэн хугацааг Үндэсний хурлын дарга фракцуудад тэдний гишүүдийнх нь тоонд пропорционалаар хуваан оногдуулна.
3. Жилийн төсөв хэлэлцэхээс бусад тохиолдолд Зөвлөлгөөнөөс фракц бүрд оногдсон хугацааны хүрээнд гишүүдийн үг хэлэх хугацаанд хязгаар тавьж болно.
4. Фракцийн дарга нар үг хэлэх хүмүүсийн нэрийг бичиж авч Үндэсний хурлын даргад мэдэгдэхдээ тэднийг ямар дарааллаар, ямар хугацаагаар үг хэлүүлэх тухай саналаа мөн хүргүүлнэ. Гэхдээ санал болгож буй үг хэлүүлэх хугацаа нь 5 минутаас бага байж болохгүй.
5. Дээрх саналыг үндэслэн Үндэсний хурлын дарга үг хэлэх дарааллыг тогтооно. Гэхдээ фракцийн даргын шаардлагаар фракцийн нэрийн өмнөөс үг хэлэх гишүүнд эхэлж үг хэлэх боломж олгоно.

БҮЛЭГ XII. НЭГДСЭН ХУРАЛДААН

50-р зүйл

3. Дарга нарын Зөвлөлийн саналаар шаардлагатай тохиолдолд хэлэлцэх асуудлын хүрээнд бусад нэгдсэн хуралдааныг зохион байгуулж болно. Гэхдээ хороод хуралдах ёстой өглөөний цагаар эдгээр хуралдааныг зохион байгуулж үл болно.
4. Ерөнхий сайд Үндэсний хурлын ийм хуралдааныг зохион байгуулахыг шаардах эрхтэй.
5. Үндэсний хурлын дарга, сонирхогч хорооны дарга нар асуудлыг цаг алдалгүй хэлэлцэхийн тулд мөн хурлын ийм хуралдааныг зохион байгуулахыг шаардах эрхтэй. Ингэсэн тохиолдолд тухайн асуудлыг хэлэлцүүлж буй талууд буюу санал оруулагч тал, саналыг үл дэмжигч талын илтгэл, засгийн газар ба хорооны дарга эсвэл илтгэгч оролцсон хэлэлцүүлгийн дараа л Хурлаас нэмэлт хуралдаан явуулах эсэх талаар шийдвэр гаргана.
6. Үндсэн хуулийн 18,35,36,49 дүгээр зүйл, санхүүгийн хуулиудыг хэлэлцэх, ээлжит бус чуулганы үеэр хороод хуралдах ёстой өглөөний цагаар нэгдсэн хуралдааныг зохион байгуулж болно.
7. Засгийн газраас шаардсан, Үндэсний хурлаас түүний Даргын зөвлөснөөр санал нэгтгэйгээр шийдвэрлэснээс бусад тохиолдолд хуралдааныг шөнө дундаас хойш явуулж үл болно.

52-р зүйл

1. Үндэсний хурлын дарга хуралдааныг нээж, хэлэлцүүлгийг удирдан, хуралдааны дэгийг сахиулж, дуртай цагтаа хуралдааныг зогсоож, хааж болно.
2. Хуралд дэг журам сахиулах арга хэмжээг Үндэсний хурлын дарга өөрийн нэрийн өмнөөс хэрэгжүүлнэ.

54-р зүйл

1. Үг хэлж байгаа илтгэгчийн зүгээс түүний үгийг тасалж дундуур нь үг хэлэхийг зөвшөөрсөн ч гэсэн Хурлын гишүүн, Үндэсний хурлын даргаас үг хэлэх зөвшөөрөл авах үүрэгтэй. Ийм тохиолдолд илтгэгчийн үг 5 минутаас илүү хугацаагаар тасалдах ёсгүй.
2. Үг хэлэхийг хүссэн депутатууд Үндэсний хурлын даргад нэрээ бичүүлж, Дарга үг хэлэх дарааллыг тогтооно.
3. Дэгээр зохицуулсан хэлэлцүүлгээс гадна Дарга, санал өгөх сэдлийг тайлбарлуулах зорилгоор бүлэг бүрээс 1 илтгэгчид 5 минут үг хэлэх зөвшөөрөл өгч болно.
4. Илтгэгч индэр дээр эсвэл суудал дээрээсээ үг хэлж болно. Дарга түүнийг индэр дээр үг хэлэхийг урьж болно.
5. Хэрэв Дарга, Хурал хангалттай мэдээлэл авлаа гэж үзвэл илтгэгчийг үгээ дуусгахыг хүсч болно. Үүний нэгэн адилаар хэлэлцүүлгийн эрх ашгийн үүднээс илтгэгчийн үг хэлэх хугацааг сунгаж болно.
6. Илтгэгч хэлэлцэж буй асуудлаас өөр зүйл ярих ёсгүй. Ингэсэн тохиолдолд Дарга энэ тухай түүнд сануулна. Хэрэв илтгэгч үүнийг хүлээн авахгүй, зөвшөөрөлгүй үргэлжлүүлэн ярьсан бол Дарга түүний үг хэлэх эрхийг хасч болно. Ийм тохиолдолд Дарга, энэ хэсгийн XIV бүлэгт заасан сахилгын арга хэмжээг авсан эсэхээс үл хамааран илтгэгчийн хэлсэн үгийг протоколд оруулахгүй байх шийдвэр гаргана.

55-р зүйл

1. Цаг хязгаарласан хэлэлцүүлэгт үг хэлж буй илтгэгч фракцид олгогдсон хугацааг ямар ч тохиолдолд хэтрүүлж үл болно.
2. Үг хэлэх хугацаагаа хэтрүүлсэн тохиолдолд Үндэсний хурлын дарга 54 дүгээр зүйлийн 5 ба 6 дахь заалтыг хэрэглэнэ.
3. Хэрэв фракц үг хэлэх хугацаагаа дуусгасан бол түүний гишүүдэд үг хэлэх хугацаа өгөхгүй.
4. Хэрэв үг хэлэх хугацаагаа дуусгасан фракцийн гишүүн тухайн хуульд өөрчлөлт оруулах

санал дэвшүүлсэн бол уг саналыг Үндэсний хурлын дарга уншиж, хэлэлцүүлэггүйгээр шууд санал хураана.

5. Үг хэлэх хугацаагаа дуусгасан фракцийн Дарга цаашид ямар нэг хуулийн төсөл, саналын ерөнхий санал хураалтаас бусад тохиолдолд нээлттэй санал хураалт явуулахыг шаардах боломжгүй.
6. Хэрэв хэлэлцүүлгийн явцад цаг хүрэлцэхгүй байдал үүсвэл Хурал, Үндэсний хурлын даргын саналын дагуу шууд хэлэлцүүлгийн цагийг сунгах шийдвэр гаргаж болно.

56-р зүйл

1. Сайд нар, дарга нар, хорооны илтгэгчид хэлэлцүүлж байгаа асуудлаараа хүссэн үедээ үг хэлэх эрх авна.
2. Үүний нэгэн адилаар хуулиар томилогдсон засгийн газрын комиссаруудад хуралдаанд оролцож байгаа засгийн газрын гишүүний хүсэлтээр үг хэлэх эрх өгнө.
3. Үндэсний хурлын дарга илтгэгчид засгийн газар, хороонд хариулт өгөх зөвшөөрөл олгож болно.

57-р зүйл

1. Хэрэв ерөнхий хэлэлцүүлэгт ямар нэгэн зүйл анги эсвэл санал өгөх сэдлийн асуудлаар 2 илтгэгчээс доошгүй тооны хүн эсрэг саналтай байвал Үндэсний хурлын даргын шийдвэр, эсвэл Хурлын гишүүний саналаар хэлэлцүүлгийн энэ шатыг энэхүү дэгийн 49 дүгээр зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд зогсоож болно. Гэхдээ хуулийн талаар бүхэлд нь санал өгөх сэдлийн асуудлаарх санал хэлэх үйл явцыг бүх фракцийн төлөөлөгчид үг хэлж дуусаагүй тохиолдолд зогсоож үл болно.
2. Хурлын гишүүн ерөнхий хэлэлцүүлгийг дуусгах санал гаргасан тохиолдолд үүний эсрэг саналтай нэг л гишүүнд 5-аас илүүгүй минутын үг хэлэх эрх олгоно. Ингэхдээ ийнхүү үг хэлэх эрхийг ерөнхий хэлэлцүүлэгт оролцохоор хамгийн эхэнд нэрээ бичүүлсэн гишүүнд, тэр гишүүн байхгүй бол дараагийн хүнд, хэрэв ерөнхий хэлэлцүүлгийг дуусгахын эсрэг саналтай гишүүд байхгүй бол саналаа хэлэхийг хамгийн түрүүнд хүссэн депутатад үг хэлэх эрх олгоно.
3. Хэлэлцүүлгийг дуусгах эсэх асуудлаар албан ёсны санал хураалт явагдахгүй. Хурлын гишүүд гараа өргөх журмаар саналаа өгнө. Хэрэв санал хураалтын дүн даргад тодорхой бус байвал депутатууд босох хэлбэрээр саналаа илэрхийлнэ. Үндэсний хурлын даргад эргэлзээ үлдвэл хэлэлцүүлгийг үргэлжлүүлнэ.

58-р зүйл

1. Хэлэлцэж буй асуудлаар дэгийн болон хуралдааны журамтай холбоотой мэдэгдэл хийх бол хэлэлцүүлгийг түр зогсооно. Дэг болон журмын асуудлаар мэдэгдэл хийхийг шаардсан гишүүнд эсвэл шууд үг өгнө, эсвэл индэр дээр үг хэлж буй гишүүн хэлж дуусмагц үг хэлэх эрх өгнө.
2. Хэрэв гишүүний хийж буй мэдэгдэл дэгийн болон хуралдааны журамтай холбоогүй, эсвэл тогтсон хэлэлцэх асуудлыг хөндөж байвал Үндэсний хурлын дарга хэлж буй үгийг нь таслан, зогсооно.
3. Хуралдааныг Үндэсний хурлын шийдвэрээр болон засгийн газрын шаардлагаар түр зогсоож болно. Мөн тухайн асуудлыг хариуцаж буй байнгын хорооны дарга юмуу илтгэгч, эсвэл фракцийн шийдвэрийн дагуу фракцийн дарга юмуу түүний эрх олгон урьдчилан Үндэсний хурлын даргад нэрийг нь мэдэгдсэн гишүүн түр зогсоож болно.

59-р зүйл

1. Хуралдааныг хаахын өмнө хуралдаан даргалагч дараагийн хуралдааны тов, хэлэлцэх асуудлын талаар мэдээлнэ.
- 2-4. Хуралдааны протоколын тухай

АВСТРАЛИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ТАНХИМЫН ХУРАЛДААНЫ ДЭГ
/House of Representatives Standing Orders, Parliament of Australia,
26 March 2015/

Үг хэлэх, илтгэл тавих, хэлэлцүүлгийн үед гишүүд болон хуралд оролцогчид дараах цагийн хязгаарлалтыг баримтална:

<i>Хэлэлцэх асуудал</i>		<i>Хугацаа</i>
Гишүүн хариулт өгөх	Гишүүн тус бүр	20 минут
Төлөөлөгчдийн танхимын хуралдааныг түр завсарлуулах, эсхүл Холбооны Танхимын хуралдааныг дуусгах Төлөөлөгчдийн танхимын нэгдсэн хэлэлцүүлэг Холбооны Танхим /Federation Chamber/ ²⁷ -ын нэгдсэн хэлэлцүүлэг Хэлэлцүүлгийн хугацааг сунгах /сайд хариу өгөх шаардлагатай зэрэг тохиолдолд/	Гишүүн бүр /хугацааг сунгахгүй/ Үг хэлсэн гишүүн, өөр гишүүн үг хэлэх хүсэлт гаргаагүй тохиолдолд Хэлэлцүүлгийг сунгасан /Сайд үг хэлэх/	30 минут Тодорхойгүй 10 минут 5 минут 5 минут 5 минут
Төсвийн төслийн хоёр дахь хэлэлцүүлэг	Санаачлагч Сөрөг хүчний дарга, эсхүл төлөөлж буй гишүүн	Хугацаагүй Хугацаагүй
Засгийн газрын бусад асуудал /хоёр дахь хэлэлцүүлэг/	Санаачлагч Сөрөг хүчний дарга, эсхүл төлөөлж буй гишүүн Сайд мэтгэлцээний дүгнэлтийг хийхэд	30 минут 30 минут 15 минут
Гишүүний өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслийн хоёр дахь хэлэлцүүлэг	Санаачлагч Илтгэл тавих Хэлэлцүүлэг /санаачлагч шаардсан тохиолдолд/	10 минут 5 минут
Хуулийн төслүүдийн хоёр дахь хэлэлцүүлэг	Дээр заагаагүй бусад гишүүд	15 минут буюу түүнээс доош /Түр хорооноос тогтоосон хугацаа/
Бүх хуулийн төслүүд – нарийвчилсан хэлэлцүүлэг ²⁸ /Bills-all-consideration in detail/	Гишүүн тус бүр /үг хэлэх давтамж харгалзахгүй/	5 минут

²⁷ Холбооны танхим нь тодорхой асуудлын хүрээнд хэлэлцүүлэг явуулах үүрэгтэй. Холбооны танхим нь Төлөөлөгчдийн танхимтай зэрэгцэн хэлэлцүүлэг явуулах бөгөөд танхимын ажлыг хөнгөвчлөн, түргэн шуурхай явуулах зорилготой юм. Төлөөлөгчдийн танхимын бүх гишүүд нь Холбооны танхимын гишүүн байх бөгөөд бүгд хэлэлцүүлэг, хуралдаанд оролцох эрхтэй байна. Холбооны танхимын дарга нь Төлөөлөгчдийн танхимын дэд дарга байна. Холбооны танхим нь 1994 онд байгуулагдсанаасаа хойш “Үндсэн байнгын хороо” нэртэй байсан.

²⁸ Нарийвчилсан хэлэлцүүлэг

Хуулийн төслийн хоёр дахь хэлэлцүүлэг явагдсаны дараа Төлөөлөгчдийн танхим, эсхүл Холбооны танхимын хүсэлтээр нарийвчилсан хэлэлцүүлэг явуулж болно. Тус хэлэлцүүлгээр шаардлагатай бол зүйл, заалт тус бүр хэлэлцэж тохирно. Дэлгэрэнгүй мэдээллийг дараах веб хуудаснаас харна уу: http://www.aph.gov.au/About_Parliament/House_of_Representatives/Powers_practice_and_procedure/practice/chapter10#cons

Засгийн газарт итгэл үзүүлэх эсэх асуудал	Санаачлагч	30 минут
	Ерөнхий сайд эсвэл хариуцсан сайд	30 минут
	Бусад гишүүд	20 минут
Эмгэнэл, талархал илэрхийлэх /Хааны гэр бүлд эмгэнэл илэрхийлэх гм./	Гишүүн бүр	Хугацаа заагаагүй
Саналын зөрүүтэй байр суурь илэрхийлэх	Нийт хэлэлцүүлгийн хугацаа Санаачлагч	30 минут
	Саналыг дэмжигч	10 минут
	Дараагийн үг хэлэх гишүүн	5 минут
	Бусад гишүүд	5-10 минут
Хурлын дарга, дэд даргыг сонгох	Гишүүн бүр	5 минут
Гишүүдийн санал, гомдол хэлэлцэх /Grievance debate/²⁹	Нийт хэлэлцүүлгийн хугацаа	1 цаг
	Гишүүн бүр	10 минут
Яриа таслах	Гишүүн	30 сек
Олон нийтийн	Нийт мэтгэлцээний хугацаа	1 цаг
	Санаачлагч	10 минут
	Дараагийн гишүүн	10 минут
	Бусад гишүүн	5 минут
Бусад хэлэлцүүлэг-өөрөөр заагаагүй бол /Сайдад итгэл үзүүлэх эсэх, байнгын хороодын мэдээлэл, төрийн ажил, үйлчилгээний зөвшөөрөл олгох гэх мэт/	Санаачлагчийн байр суурь	15 минут
	Бусад гишүүд	10 минут
Асуулт хариулт	Асуулт бүр	30 сек
	Хариулт бүр	3 минут
Хурлын даргаас зөвшөөрсөн мэдээлэл		
Хаалтын үг	Гишүүн	20 минут
Бусад мэдээлэл /хариултад нэмэлт хийх, хувийн тайлбар, давуу эрх гэх мэт/	Гишүүн	Хурлын даргын үзэмжээр
Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр боловсруулахтай холбоотой асуудлаар завсарлага авах	Нийт мэтгэлцээний хугацаа	25 минут
	Санаачлагч	15 минут
	Дараагийн үг хэлэх гишүүн	10 минут
	Бусад гишүүн	5 минут
Татвар, эсхүл хураамжийн төсөл	Санаачлагч	20 минут
	Сөрөг хүчний дарга эсвэл гишүүн	20 минут
	Бусад гишүүн	10 минут
Яаралтай асуудал	Нийт хэлэлцүүлгийн хугацаа	20 минут
	Гишүүн бүр	5 минут

²⁹ Гишүүдийн санал, гомдол хэлэлцэх
Холбооны танхим нь Даваа гариг бүр 20:00 цагаас 1 цагийн турш гишүүдэд санал, сонмдол илэрхийлэх боломж олгодог байна. Гишүүний ярих хугацаа 10 минутаас хэтрэхгүй байна. Дэлгэрэнгүй мэдээллийг дараах хаягаар орж харна уу.
http://www.aph.gov.au/About_Parliament/House_of_Representatives/Powers_practice_and_procedure/00_-Infosheets/Infosheet_6_-_Opportunities_for_private_Members

КАНАДЫН ПАРЛАМЕНТЫН ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГТ /МЭТГЭЛЦЭЭН/ ҮГ ХЭЛЭХ ХУГАЦААГ
ДЭГИЙН ТУХАЙ ХУУЛИАР ЗОХИЦУУЛСАН БАЙДАЛ
/TIME LIMITS ON DEBATES AND LENGTHS OF SPEECHES/

Үйл ажиллагаа	Хэлэлцүүлгийн хугацаа	Тайлбар	Хэн үг хэлэх	Үг хэлэх хугацаа
Индэрээс хэлсэн үгийг хэлэлцэх	50(1). Хуралдааны 6 өдрөөс хэтрүүлэхгүй хугацаанд хэлэлцэнэ.	50(4), (5), (7). Хэлэлцүүлэг мэтгэлцээний эхний өдөр 15 минутын өмнө, 2 дахь өдөр тогтоосон хугацаа дуусахаас өмнө оруулах өөрчлөлтийн тухай асуултыг тавина. 4 дэх өдрийн тогтоогдсон хугацаа дуусахаас 30 минутын өмнө (хэрвээ байгаа бол) 2 дахь болон бусад оруулах өөрчлөлтүүдийн тухай асуулт тавина. 6 өдрийн хэлэлцүүлгийн хугацаа дуусахаас 15 минутын өмнө үндсэн саналын тухайд асуулт тавина.	Аль ч гишүүн*	50(2). 20 минут, 43(1) (b)10-минут асуулт ба тайлбарын хугацаа.
Завсарлага авах	38(1). 30 минут.	38(2). Асуулт тус бүрд ихдээ 10 минут (3 -аас илүү асуултанд завсарлага авахгүй)	Асуулт тавьж байгаа гишүүн	38(5). 4 минут ба хариултанд 1 минут.
Хуулийн төслийн орхих саналын танилцуулга	68(2). Хэлэлцүүлэггүй		Сайд эсхүл Парламентын нарийн бичгийн дарга хариулт өгөх нь	38(5). 4 минут ба, хариу үгэнд хариулахад 1 минут.
Хуулийн төслөөр Сайдын гаргасан саналыг бэлтгэж, хуралд оруулж ирэх комиссын санал	68(4). 90 минут		Санал оруулж буй гишүүн	68(2). Саналын нөхцөлийн тухай товч тайлбар.
Хуулийн төслийн, Засгийн газрын 2 дахь хэлэлцүүлэг болон 3 дахь хэлэлцүүлэг	Хугацаагүй.	73(5). Хязгаарлалт: Засгийн газрын тогтоолын 2 дахь өдөр дуусгавар болохоос 15 минутын өмнө, саналын эрх мэдлийг шилжүүлэх 2 дахь хэлэлцүүлгийн тухай асуулт тавих 68(6) , 68(7) ба тогтоолыг саналын дагуу өөрчилсөн 2 дахь хэлэлцүүлгийн үеэр мэтгэлцээн байхгүй.	Аль ч гишүүн	68(4). 10 минут. 43(1)(c). 5 минут, асуулт ба тайлбарын хугацаа.
			Эхний үг хэлэх ээлжинд албан ёсны нам бүрийн эхний гишүүд*	74(1)(a). 20 минут.
			Эхний үг хэлэх ээлжийн дараах мэтгэлцээн хэлэлцүүлгийн 5 цагийн дотор ярьж эхэлсэн аль ч гишүүн*	74(1)(b). 20 минут.
			5 цагийн дараа ярьж эхэлсэн аль ч гишүүн	74(1)(c). 20 минут.

2 дахь хэлэлцүүлгийн өмнө хорооноос тайлбар лавлагаа авах	73(1)(d). 5 цаг:	73(1)(a) Үг хэлэх дараалал: засгийн газар, албан ёсны сөрөг хүчин, бусад албан ёсны намууд хэмжээнийхээ дарааллаар, аль нэгэн намаас үг хэлэх ээлжиндээ гарахгүй бол өөр нэгэн гишүүн	Аль ч гишүүн	73(1)(c). 10 минут
Тайлан илтгэлийн шатны санал эсхүл саналуудын бүлэг (2 дахь хэлэлцүүлгийн дараах тайлан илтгэлийн санал)	Хугацаагүй.	-	Аль ч гишүүн	76.1(7). 10 минут. 43(1)(c). 5 минут- асуулт болон тайлбарын хугацаа .
Тайлан илтгэлийн шатны санал эсхүл саналуудын бүлэг (2 дахь хэлэлцүүлгийн дараах тайлан илтгэлийн санал)	Хугацаагүй.	76(1) .Танхимд тайлан илтгэл тавьсаны дараах хурлын 3 өдрөөс өмнө хэлэлцэхгүй. 76(7).20 минут үг хэлэх анхны өөрчлөлтийн тухай эхний ээлж өнгөрсөний дараа аль ч гишүүн тухайн шатны бусад өөрчлөлтийн тухайд нэгээс илүү эсхүл 10 минутаас илүү үг хэлэхгүй.	Албан ёсны намын анхны гишүүн анхны өөрчлөлтийн тухай хэлэлцүүлэгт үг хэлэх	76(7).20 минут.
Сенатын өөрчлөлт оруулалт, саналыг хүндэтгэх	Хугацаагүй.		Өөр бусад аль ч гишүүн	76(7). 10 минут.
Төсвийн хэлэлцүүлэг	84(2). Хурлын 4 өдөр дахин хэлэлцэнэ.		Санал оруулж буй сайд эсхүл сайдын нэрийн өмнөөс үг хэлж буй эхний гишүүн ба яг дараагаар нь үг хэлж буй гишүүн -Аль ч гишүүн	43(1)(a) Хязгаарлалтгүй. 43(1)(b) 10 минутын асуулт ба тайлбар. 43(1)(b). 20 минут**
Хаалт, хэлэлцэж тогтсон саналуудыг оруулах	57, 67.1(1)(a) Хэлэлцүүлэггүй, гэхдээ асуулт, хариултаас 30 минутын өмнө	84(4), (5), (6). Засгийн газрын тогтоол уншихаас 15 минутын өмнө өөрчлөлт оруулах тухай асуулт тавина. 2 дахь ба 3 дахь өдөр оруулах өөрчлөлтийг хэлэлцэх ба, 4 дэх өдөр нь үндсэн саналыг үйлдэнэ.	Сангийн Яамны сайд ба Сөрөг хүчний гишүүн үг хэлэх	84(7). Хязгаарлалтгүй 43(1)(b). 10 минут, асуулт хариулт 84(7). 20 минут 43(1)(b). 10 минут асуулт хариулт
		67.1(1)(b). Нэгтгэн дүгнэх 30 минутын хугацаанд асуулт тавих	Өөр бусад аль ч гишүүн	67.1(1)(a). Товч асуулт.
		57, 67.1(1)(a) Хэлэлцүүлэггүй, гэхдээ асуулт, хариултаас 30 минутын өмнө	Аль ч гишүүн	67.1(1)(a). Товч асуулт.
			Саналыг оруулсан сайд эсхүл түүний нэрийн өмнөөс үүрэг гүйцэтгэж буй сайд хаалт хийнэ.	67.1(1)(a). Тавьсан асуултын хариулт.

	Санал хаасан	57. Аль ч гишүүн оройн 8:00 цагаас хойш энэ талаар үг хэлэхгүй	57. Бүх асуултыг тэр даруйд нь шийдвэрлэнэ.	Аль ч гишүүн	57. 20 минут** 43(1)(b). 10 минут асуулт ба тайлбар
	Байнгын хороо, санал оруулах	Хугацаагүй.	Үндсэн үнэлгээний хэлэлцүүлэг үүнд хамаарахгүй.	Аль ч гишүүн (нэгээс илүү удаа үг хэлж болно)	101(3). Тухайн үест 20 минут (Ерөнхий сайд ба сөрөг хүчний удирдагчийн үг хэлэх хугацаа хязгааргүй)
	Дүрмийн танилцуулгыг цуцлах шийдвэр бүхий илтгэл тавих	Хэлэлцүүлэггүй		Илтгэл тайлан тавьж буй хорооны гишүүн	123(4). Тухайн илтгэл тайланд шийдвэр ба дүрмийн арга хэрэгсэлүүд багтсан ба дараагийнхийг тодорхойлсон болохыг мэдэгдэх ёстой.
	Саналыг хүлээж авалгүй шийдвэрлэх	126(1). 1 цаг		Аль ч гишүүн	126(1)(a). 10 минут
	Хурлын даргыг сонгох, нэр дэвшигчдийг зарлах	Хэлэлцүүлэггүй	Үйл ажиллагааны тухай санал хураалт эхлэхээс өмнө нэр дэвшигчдийг зарлах ёстой	Аль ч нэр дэвшигч	3.1. 5 минут
	Шуурхай хэргийн мэтгэлцэн (Emergency Debate)	52(12). Шөнийн 12 цагаас эсхүл Баасан гаргийн өдрийн 4:00 цагаас оройтуулалгүйгээр	52(9), (10), (11). Хурлын дарга дараагийн хурлыг товллоогүй бол өдөр тутмын завсарлагааны ердийн цагаар мэтгэлцээнийг эхлүүлэх эсхүл Баасан гаралт яаралтай хуралдах	Аль ч гишүүн	52(13). 20 минут 43(1)(b). 10 минут асуулт ба тайлбар
	Санал (дэгийн тухай хуульд өөрөөр заагаагүй бол ерөнхий саналууд)	Хугацаагүй		Засгийн газрын тогтоол санал оруулж буй сайд (эсхүл Сайдын нэрийн өмнөөс үг хэлж буй эхний гишүүн) ба тэр даруй дараа нь үг хэлж буй гишүүн	43(1)(a) Хугацаагүй 43(1)(b) 10 минут асуулт ба тайлбар
	Өргөдөл танилцуулах	36(7). Хэлэлцүүлэггүй.	36(6). Өргөдөл танилцуулах гишүүн 15 хүртэлх минут	Өөр бусад аль гишүүн (эсхүл хэрвээ санал нь Засгийн газрын тогтоол биш бол аль гишүүн)	43(1)(b) 10 минут асуулт ба тайлбар**
	Хуулийн төслийн 2 дугаар хэлэлцүүлгийн үед Гишүүн санал нийлээгүй	96(1). 1 цаг.	-	Гишүүн өргөдлийн талаар танилцуулга хийх	Өргөдлийн товч агуулга
				Санал оруулсан гишүүн эсхүл өөр ямар ч гишүүн	95(2). Санал оруулсан гишүүн хэлэлцүүлгийг нээж 15 минут, хааж 5 минут үг хэлнэ. Бусад гишүүд 10 минут үг хэлэх бөгөөд хэлэлцүүлгийн нийт ургэлжлэх хугацаа 40 минутаас ихгүй байна.

Хуулийн төслийн 2 дугаар хэлэлцүүлэг	93(1), 2 цаг.	93(1). Хуралдааны 2 өдрөөс хэтрүүлэхгүй 1 цаг. 93(2). Хуралдааны 10 өдрийн дотор эхний болон эцсийн хэлэлцүүлэг явагдана.	Санал оруулсан гишүүн Аль нэг гишүүн	95(1). Санал оруулсан гишүүн 15 минут, 5 минут асуулт асуух, санал хэлэх. Бусад гишүүд 10 минут.
Хуулийн төслийн 3 дугаар хэлэлцүүлэг	98(2), 2 цаг.	98(4). 2 өдөр хэлэлцэж дуусаагүй бол эцэслэн шийдвэрлэнэ. 98(3). Хэлэлцүүлгийг эхний 30 минутад шийдвэрлээгүй бол дараагийн хэлэлцүүлгийн 2 өдөр 5 хүртэлх цаг сунгана.	Бусад гишүүд мэдээлэл хийх 3 дугаар хэлэлцүүлэгт санал оруулсан гишүүн Бусад гишүүдийн хэлэлцүүлэг	76.1(7). 10 минут. 95(1). Санал оруулсан гишүүн 15 минут, 5 минут асуулт асуух, санал хэлэх. 97.1(2)(c)(i), 10 минут .
Хуулийн төслийг үргэлжлүүлэн хэлэлцэх эсэх талаар санал нийлэх	97.1(2)(c), 1 цаг.	97.1(2)(c) Хурлын дарга хэлэлцүүлгийн үргэлжлэх хугацааг өдөр тутмын ердийн цагаар тогтооно. 97.1(2)(c) Хэлэлцүүлгийн дараа асуулт, хариулт	Аль ч гишүүн	
Сенатын оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт санал	90. Хугацаагүй.	30(6), (7). 1 цагаас ихгүй.	Санал оруулсан гишүүн Бусад гишүүд	95(1). Санал оруулсан гишүүн 15 минут, 5 минут 95(1). 5 минут асуулт, санал 95(1). 10 минут.
Санал хүргүүлэх	97(2), 2 цаг.	97(2). Хэлэлцүүлгийн 1 цаг 50 минутын дараа Сайдыг төлөөлж парламентын тамгын газраас хүргүүлсэн саналыг хэлэлцүүлнэ. 30(6), (7). Хэлэлцүүлгийн 2 өдөр 1 цагаас хэтрүүлэхгүйгээр хэлэлцэнэ.	Санал оруулсан гишүүн Бусад гишүүд Сайдын нэрийн өмнөөс парламентын тамгын газраас хэлэлцүүлэгт оролцож болно.	97(2). Санал оруулсан гишүүн 15 минут. 95(1). 5 минут асуулт, санал 95(1). 10 минут. 97(2). 5 минут.
Байнгын хорооны танилцуулга	Хэлэлцүүлэггүй	-	Байнгын хорооны гишүүн	35 (1). Асуудлын товч тайлбар
Заримын зөрүүтэй санал гарсан бол	Хэлэлцүүлэггүй	-	Албан ёсоор санал гаргасан гишүүн, эдгээр саналыг дэмжиж буй гишүүдийн төлөөлөл	35 (2). Товч тайлбар
Зөвшилцсөн санал	66(2), 3 цаг.	66(2). Хэлэлцүүлэг хойшлогдсон бол хэлэлцэх асуудлын дараалалд багтаана. 66(2). Хэлэлцүүлгийн дараа асуулт тавихгүй.	Аль ч гишүүн *	43(1)(b). 20 минут** 43(1)(b). 10-минут асуулт, санал
Ёс зүйн комиссын гишүүний тайлан	Хэлэлцэхгүй	Section 28(9). Тайлантай холбоотой асуудлаар яаралтай биш бол 10 хоногийн дараа асуулга тавина.	Тухайн гишүүн	Section 28(9), 20 минут.
	Хугацаагүй	66(1). Хэрэв хэлэлцүүлэг завсарласан бол журмын дагуу Засгийн газарт шилжүүлнэ.	Аль ч гишүүн *	43(1)(b), 20 минут** 43(1)(b). 10-минут асуулт, санал.

	Хугацаагүй	66(1). Хэрэв хэлэлцүүлэг завсарласан бол журмын дагуу Засгийн газарт шилжүүлнэ.	Аль ч гишүүн *	43(1)(b). 20 минут** 43(1)(b). 10-минут асуулт, санал.
	28(11). 2 цаг.	-	Аль ч гишүүн *	section 28(11). 10 минут. 43(1)(c). 5-минут асуулт, санал.
Дээд танхимын төлөөлөгч танилцуулга, тайлан	Хэлэлцэхгүй	-	Төлөөлөгч гишүүн	34 (2). Асуудлын товч танилцуулга.
Сайдын оруулсан саналыг 6 дугаар сард 10 хоногоор сунгах	27 (2). 2 цаг.	27 (1). Журмын дагуу 06.23-наас өмнө 10 өдөр.	Аль ч гишүүн *	43 (1) (б). 20 минут ** 43 (1) (б). 10 минут асуулт, санал .
Сайдын оруулсан яаралтай асуудлаар	53 (3) (а). 1 цаг.	53 (3) (г). Хэлэлцүүлэг завсарлага авах болон хойшуулахгүй.	Аль ч гишүүн *	53 (3) (ө). 10 минут. 43 (1) (ө). 5 минут асуулт, санал.
Хурлын Дэгийн асуудлыг авч үзэх	51 (2). 1 өдөр.	51 (1). 60- 90 хоногийн дотор чуулганы 1 улиралд багтаан шийдвэрлэнэ.	Аль ч гишүүн *	51 (3). 10 минут 43 (1) (ө). 5 минут асуулт, санал хугацаа.
Сайдын тайлан	-	33 (2). Сайдын тайланг сонсоны дараа Сөрөг хүчний төлөөлөгч санал хэлнэ.	Сайд Сөрөг хүчний намын аль нэг гишүүн	33 (1). Товч тайлан тайлбар
Гишүүн тайлан	Хэлэлцэхгүй	30 (5). Тайланг 15 минут.	30 (5). Сайд болон Аль ч гишүүн	31.1 минут.

* Ерөнхий сайд болон сөрөг хүчний тэргүүн хязгааргүй хугацаагаар ярих хэдий ч асуулт болон сэтгэгдэл 10 минут байна.

** Any Member rising to speak or the Whip of a party may indicate that one or more of the periods of debate are to be divided in two. — S.O. 43(2) [motions in general] or S.O. 74(2) [2nd, 3rd reading motions- Аль ч гишүүн мэтэлцээний хугацаанд хоёр хэсэгт хуваагдаж болох ба нэг намын гишүүний үг хэлэх хугацаанд гэр өргөж ярих.

* * *

АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ

- Stortinget the norwegian parliament rules of procedure <https://www.stortinget.no/Global/pdf/Diverse/StortingetsForretENGELSK.pdf>.
- Rules of Procedure of the German Bundestag and Rules of Procedure of the Mediation Committee <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80060000.pdf>
- Standing Orders of Australia- <http://www.aph.gov.au/~media/05%20About%20Parliament/53%20HoR/532%20PPP/StandingOrders/fullreport.pdf>
- Rules of procedure of the National Assembly, January 2007-
- Standing Orders of Canada-<http://www.parl.gc.ca/about/house/standingorders/toc-e.htm>
- Rules of procedure of the National Assembly) January 2007 . www.legislationline.org/download/action/download/id/2084/file/